

DERLEME MAKALE

**FİNANSMAN GİDERLERİNİN TÜRKİYE MUHASEBE
STANDARDI 23 VE VERGİ USUL KANUNU ÇERÇEVESİNDE
İNCELENMESİ, KARŞILAŞTIRILMASI VE MUHASEBE
UYGULAMALARI*****ANALYSIS, COMPARISON AND ACCOUNTING APPLICATIONS
OF FINANCIAL EXPENSES IN THE FRAMEWORK OF TURKISH
ACCOUNTING STANDARD 23 AND TAX PROCEDURE LAW*****Prof. Dr. Abitter ÖZULUCAN*****ÖZ**

Ulusal ve uluslararası ölçekte ticari hacmin genişlemesi, sermaye hareketliliğinin artması ve dijitalleşme ile birlikte hem rekabet koşulları hızla değişmekte hem de doğal olarak işletmelerin sermayeye olan ihtiyaçları her geçen gün artmaktadır. Özellikle öz kaynak sıkıntısı yaşayan işletmeler başta olmak üzere, yabancı kaynakların kaldırıcı gücünden yararlanmak isteyen tüm işletmeler, bu yoğun rekabet temposuna ayak uydurabilmek, sürekliliklerini sağlayabilmek ve içinde buldukları pazarda daha etkin konuma gelebilmek için, yabancı kaynaklara başvurmak zorunda kalmaktadırlar. Tabii ki borçlanma ile birlikte borçlanmanın getirdiği faiz, kur farkı, vade farkı, kredi komisyonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu ve dosya masrafı gibi ek maliyetler de ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla söz konusu ek maliyetlerin muhasebeleştirme şekli önem arz etmektedir. Çünkü yapılan her bir işlem, doğrudan mali tabloları ve bu mali tabloları kullanarak yorum yapan tüm iç ve dış paydaşların kararlarını etkileyebilmektedir.

Bu nedenle bu çalışmada literatürde kimi zaman borçlanma maliyetleri olarak da ifade edilen finansman giderleri, uygulamaya çok önemli oranda yön veren TMS 23 ve VUK kapsamında ele alınmıştır. Bu çalışmanın öncelikli amacı, finansman giderlerinin hangi durumlarda ne şekilde muhasebeleştirilecekleri yani hangi durumlarda aktifleştirilecekleri, hangi durumlarda dönem gideri olarak kaydedilecekleri ve mali tablolara (bilanço ve

* Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü Muhasebe-Finansman Anabilim Dalı, abitter42@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4157-8218>

gelir tablosu) olan etkilerini açıklayabilmektir. Bu nedenle her iki düzenleme ayrı ayrı esas alınarak, konu öncelikle teorik olarak açıklanmış, daha sonra da örnek muhasebe uygulamalarına yer verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise, her iki düzenleme açısından finansman giderlerinin ele alınmış şekli karşılaştırmalı olarak tablo şeklinde ifade edilmiştir. Böylelikle bir taraftan benzer ve farklı uygulamalar, diğer taraftan TMS 23'ün mevcut uygulamalara getirdiği yenilikler ve mali tablolara etkileri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Borçlanma Maliyeti, TMS 23, Özellikli Varlık, Vergi Usul Kanunu (VUK), Finansman Giderleri.

ABSTRACT

With the expansion of the commercial volume on a national and international scale, the increase in capital mobility and digitalization, both the competitive conditions are changing rapidly and naturally the capital needs of the enterprises are increasing day by day. All businesses that want to take advantage of the leverage of foreign resources, especially businesses that have a shortage of equity, have to apply to foreign resources in order to keep up with this intense competition pace, to ensure their continuity and to be more effective in the market they are in. Of course, with borrowing, additional costs such as interest, exchange rate difference, maturity difference, loan commission, Banking and Insurance Transactions Tax, Resource Utilization Support Fund and file costs arise. Therefore, the way these additional costs are accounted for is important. Because each transaction can directly affect the financial statements and the decisions of all internal and external stakeholders who make comments using these financial statements.

For this reason, in this study, financing expenses, which are sometimes referred to as borrowing costs in the literature, are handled within the scope of TAS 23 and Tax Procedure Law (TPL), which gives a very important direction to the practice. The primary purpose of this study is to explain in which cases and how financial expenses will be accounted for, in which cases they will be capitalized, in which cases they will be recorded as period expenses and their effects on the financial statements (balance sheet and income statement). For this reason, on the basis of both regulations separately, the subject is explained theoretically first and then sample accounting practices are included. In the last part of the study, the way in which financial expenses are handled in terms

of both regulations is expressed in the form of a comparative table. Thus, on the one hand, similar and different applications, on the other hand, the innovations brought by TAS 23 to the existing applications and their effects on the financial statements were tried to be revealed.

Keywords: Borrowing Cost, TAS 23, Qualified Asset, Tax Procedure Law (TPL), Financial Expenses.

1. GİRİŞ

Rekabet koşullarının hem sınır içerisinde hem de sınır ötesinde her geçen gün daha da zorlaşması, işletmelerin finansman açısından daha güçlü olmalarını zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla işletmeler ekonomik ve işletmecilik alanında yaşanan yeniliklere ayak uydurabilmek, sektörde etkinliklerini artırabilmek ve sonuçta sürekliliklerini sağlayabilmek için yabancı kaynaklara yönelmektedirler. Bu nedenle borçlanmaya bağlı olarak bir takım ek maliyet unsurlarının ortaya çıkması sonucunda, işletmeler zaman zaman literatürde borçlanma maliyetleri zaman zaman da finansman giderleri olarak ifade edilen faiz, kur farkı, vade farkı, kredi komisyonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu ve dosya masrafı gibi maliyet unsurlarına katlanmak zorunda kalmaktadırlar. Bu maliyet unsurları nedeniyle de söz konusu giderlerin aktifleştirme ve dönem gideri olarak kaydedilme esasları önem arz etmektedir.

Gerek TMS 23 gerekse VUK'da söz konusu unsurların muhasebeleştirme esaslarının farklı olması, mali tablo kalemlerinin rakamsal büyüklüklerini değiştirmektedir. Yani konunun ele alınış şekli dönem karını, varlıkların veya dönem giderlerinin büyüklüğünü ve dolayısıyla işletme ile ilgili rasyoları (oranları), iç ve dış paydaşların söz konusu işletme hakkında alacakları kararları direkt olarak etkilemektedir. Arz ettiği öneminden dolayı bu konu, öncelikle TMS 23 kapsamında ele alınmıştır. Mali tabloların uluslararası ölçekte anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, şeffaf, tarafsız ve standart (yeknesak) bilgi üretme anlayışıyla hazırlanabilmesi ve dünya ile ortak bir kayıtlama ve raporlama lisanının oluşturulabilmesi için, ülkemizde Uluslararası Muhasebe Standartları ile uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları yürürlüğe girmiştir. Mali tabloların bilgi kalitesine ve evrensel nitelikte bilgi üretilmesine katkı sağlayan Standartlardan birisi de TMS 23'dür. Kullanıma veya satışa hazır duruma getirilebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren özellikli

varlıkların elde edilmesi, inşası veya üretimi ile direkt olarak ilişkilendirilebilen finansman giderlerinin ilgili varlığın maliyetinin bir parçası olarak kabul edilmesi, bu Standardın temel ilkesidir. Oysa özellikli varlık dışında kalan diğer varlıklar ile ilgili finansman giderleri, TMS 23'e göre dönem gideri olarak muhasebeleştirilmek zorundadır.

VUK'da ise, finansman giderleri özellikle stoklar ve maddi duran varlıklar açısından yatırım ve işletme dönemleri gözetilerek detaylı sayılabilecek seviyede ele alınmıştır. Söz konusu finansman giderlerinin her iki varlık türüne göre ve her bir gider çeşidine göre hangi durumlarda aktifleştirilebilecekleri hangi durumlarda ihtiyari olarak muhasebeleştirilebilecekleri (aktifleştirme/dönemi gideri olarak kaydetme) konusu üzerinde durulmuştur. Böylece VUK bazı hükümleri ile bazı dönemlerde finansman giderlerinin aktifleştirilmesi gerektiğine vurgu yaparken, bazı hükümleri ile de ilgili gider unsurunun aktifleştirilmesi ya da dönem gideri olarak kaydedilmesi kararını mükelleflere bırakmıştır.

Sonuçta hem uluslararası geçerliliği olan bilgi üretebilmek hem de ulusal bazda yasal yükümlülükleri yerine getirebilmek için, işletmeler içinde buldukları konunun mücbir kıldığı durumlarda hem TMS 23'e göre hem de VUK'a göre hesaplama, kayıt ve raporlama yapmak zorundadırlar. Tabii ki bu zorunluluk, mali tablolar aracılığı ile servis edilen bilgilerin niteliğini ve niceliğini değiştirmektedir. İşte bu nedenle, bu çalışmada öncelikle her iki düzenlemede yer alan aktifleştirilebilir ve dönem gideri kaydedebilir ilkeleri karşılaştırılarak, benzer ve farklı bakış açıları üzerinde açıklamalarda bulunulmuştur. Daha sonra da konunun daha iyi anlaşılabilmesi için, ilgili bölüm sonlarında teoriye paralel olarak muhasebe uygulamalarına yer verilmiştir.

2. FİNANSMAN GİDERLERİNİN TMS 23 VE VUK AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu bölümde; öncelikle TMS 23 ve VUK hükümleri çerçevesinde finansman giderleri üzerine açıklamalarda bulunulmuş, sonra da muhasebe uygulamalarına yer verilmiştir.

2.1. TMS 23'e Göre Finansman Giderlerinin İncelenmesi

TMS 23 Borçlanma Maliyetleri Standardında ele alınan finansman giderlerinin muhasebeleştirilmesi ve finansal tablolarda raporlama esasları, doğrudan TMS 2 Stoklar, TMS 16 Maddi Duran Varlıklar, TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Standardı ile ilgilidir (Deran ve Savaş, 2014, s. 127). Dolayısıyla kapsamının genişliği nedeniyle bu Standardın uygulanış şekli büyük önem arz etmektedir. Borçlanma sonucunda katlanılan finansman giderlerinin nasıl ve hangi durumlarda dönem gideri ya da ilgili varlığın maliyetine eklenmesi gerektiği (aktifleştirileceği) konusuna ilişkin açıklamalarda bulunan bu Standart, işletmelerin varlıklarını/dönem giderlerini önemli oranda ve doğrudan etkilemektedir (Antepli, 2020, s. 14). Dolayısıyla finansman giderlerinin muhasebeleştirilme şekli işletmelerin hem bilanço ve gelir tablosu kalemlerini hem de vergi yükümlülüklerini doğrudan etkilemektedir.

2.1.1. Standardın Temel İlkesi

TMS 23 Borçlanma Maliyetleri Standardının kapsamı içinde ele alınan finansman giderlerinin uygulamaya geçirilmesinde temel ilke, Türkiye ile uluslararası işletmeler arasında muhasebe işlemlerinde aynı olayların aynı biçimde değerlendirilmesi, muhasebeleştirilmesi ve uluslararası ölçekte yeknesak bilginin elde edilmesidir (Çonkar, Gökçe ve Tellioglu, 2007, s. 83).

İşletme tarafından yapılan borçlanmalarla ilgili olarak katlanılan faiz ve diğer giderler¹ şeklinde tanımlanan borçlanma maliyetleri, ancak amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren özellikli varlığın elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilmesi durumunda varlığın maliyetinin bir parçasını oluşturur. Diğer borçlanma maliyetleri gider olarak muhasebeleştirilir (Bkz. Mad. 1 ve 5). Standarda göre (Mad. 7) koşullara bağlı olarak; stoklar, imalat tesisleri, enerji üretim tesisleri, maddi olmayan duran varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller ve taşıyıcı bitkiler özellikli varlık olabilecek varlıklar arasında yer alır². Görüldüğü gibi bu Standart özellikle “TMS 2 Stoklar ve TMS 16 Maddi Duran Varlıklar” Standardı ile doğrudan ilişkilidir.

1 Standartta (Mad. 5) finansman giderleri (borçlanma maliyetleri) içerisinde sadece faiz unsuru net olarak ifade edilmiştir. Faiz dışında kalan diğer finansman giderleri arasında; kur farkları, kredi komisyon giderleri, dosya masrafi, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi ve vade farkları gibi unsurların da yer alacağı açıktır.

2 Örneğin; finansal varlıklar, kısa sürede imal edilen stoklar, edinildiğinde amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelen varlıklar özellikli varlık değildir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşıldığı üzere, bu Standardın uygulanması ile birlikte finansman giderlerinin sadece özellikli varlıklara ilişkin katlanılan/ilişkilendirilebilen kısmının ilgili varlığın maliyetine eklenmesi ve diğer varlıklar (yani özellikli varlık olma özelliğini taşımayan varlıklar) için katlanılan borçlanma maliyetlerinin doğrudan dönem gideri olarak işlem görmesi esastır.

2.1.2. Finansman Giderleri Kavramı ve Kapsamı

Kelime anlamı ile finansman, kişilerin ya da işletmelerin ihtiyaç duydukları parayı (*fonu*) temin etmesi anlamına gelmektedir. Finansman giderleri ise, söz konusu fonun yani yabancı kaynakların temin edilmesi ile ilgili katlanılan tüm gider unsurlarını kapsamaktadır.

Standartta finansman giderleri yerine “borçlanma maliyetleri” kavramının kullanılması tercih edilmiştir. Borçlanma maliyeti ise, “Bir işletme tarafından yapılan borçlanmalarla ilgili olarak katlanılan faiz ve diğer giderlerdir.” şeklinde tanımlanmıştır. Borçlanma ile ilgili katlanılan diğer giderler arasında; kur farkları³, komisyon giderleri, dosya masrafı, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi ve vade farkları gibi unsurların yer alacağı açıktır. Standardın temel ilkesine uygun olarak, bu gider unsurlarının da özellikli varlıkların maliyetine eklenmesi gerekmektedir.

Standartta açık olarak tanımlanmamasına rağmen, diğer Standartlardan kaynaklanan vadeli alış ve satışlardaki vade ile kur farkları, kıdem tazminatı karşılık giderlerinin hesaplanmasındaki faiz maliyeti ve borçların, alacakların, karşılıkların net şimdiki değerinin hesaplanmasından doğan reeskont giderleri, finansal kiralama ile ilgili finansman giderleri, borçlanmalarla ilgili iskonto veya primlerin itfaları, borçlanma anlaşmalarından meydana gelen tali maliyetlerin itfa payları da bu Standart kapsamında değerlendirilmelidir (Ergüden, 2020 ve Örtten, Kaval ve Karapınar, 2019, s. 535).

Eğer söz konusu varlık özellikli varlık değil ise, yukarıda örneklendirilen diğer gider unsurlarının da tıpkı faiz giderleri gibi dönem gideri olarak işlem göreceği açıktır.

³ Yabancı para ile borçlanmalarda, faiz maliyetleri ile ilgili düzeltme olarak dikkate alındıkları ölçüde olmak üzere, kur farkları (Bkz. Mad. 6).

2.1.3. Finansman Giderlerinin Aktifleştirmesine İlişkin Esaslar

Finansman giderlerinin aktifleştirilmesi için yapılması gereken en önemli tespit, ilgili varlığın “özellikli varlık” olup-olmadığını netleştirmektir⁴. Çünkü eğer uğruna borçlanılan varlık, özellikli varlık olma kriterlerini taşıyor ise, “... özellikli varlığın elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetleri, ilgili özellikli varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilir.” (Bkz. Mad. 8 ve 9). Bir başka ifadeyle söz konusu bu maliyet unsuru özellikli varlığın hiç elde edilmemiş olması durumunda ortaya çıkmayacak olan finansman giderlerinin toplamıdır (Keleş, 2021, 131).

Finansman giderlerinin aktifleştirilmesinde bir özellikli varlığın sadece üretilmesi sürecinde katlanılan gider unsurları değil aynı zamanda teknik ve idari izinlerin alınma süreci içerisinde katlanılan giderler de aktifleştirilmektedir. Örneğin bir arazi üzerine inşaat faaliyetlerine başlanması ile ilgili gerekli hazırlıklar yapılma sürecinde katlanılan finansman giderleri aktifleştirilir (Küçüktüfekçi ve Kılılı, 2016, s. 451). Böylece özellikli varlıklar ile ilgili katlanılan finansman giderlerinin aktifleştirilmesi ile kayıtlı değeri yükseltilmekte ve sonuçta işletmelerin dönem kar/zararında, dönem vergi giderinde ve bilançodaki diğer bazı kalemlerinde doğrudan farklılıklar ortaya çıkmaktadır (Elagöz ve Özcan, 2020, s. 81). Doğal olarak bu durum işletmenin finansal rasyolarını ve işletme hakkında alınacak kararları doğrudan etkilemektedir.

Özellikli varlıklar dışında kalan varlıklar ile ilgili katlanılan finansman giderleri ise, oluştuğu dönemin dönem gideri (780 Finansman Giderleri) olarak muhasebeleştirilmek zorundadır (Bkz. Mad. 8).

Yukarıda bahsi geçen maddelerden de anlaşıldığı üzere, Standartta belirtilen koşulların sağlanması durumunda, finansman giderlerinin özellikli varlığın maliyeti ile ilişkilendirilmesi ihtiyari bir hak değildir. Yani sözü edilen finansman giderlerinin aktifleştirilmesi gerekmektedir. Oysa özellikli varlıklar dışında kalan varlıklar için katlanılan finansman giderlerinin dönem gideri olarak kaydedilme zorunluluğu söz konusudur.

Finansman giderlerinin özellikli varlıkların maliyeti ile ilişkilendirilebilmesi için, aşağıdaki unsurların birlikte gerçekleşmiş olma zorunluluğu vardır.

4 Bazı işletmeler özellikli varlık kavramını yanlış yorumlayabilmektedir. Bu işletmeler, yüksek maliyetler karşılığında edinilen iktisadi kıymetlerin özellikli varlık olduğunu düşünmekte ve bu varlıklar ile ilgili katlanılan finansman giderlerini aktifleştirmektedirler. TMS 23'e göre, bir iktisadi kıymetin maliyeti değil, o kıymetin amaçlanan kullanıma veya satış hazır hale gelmesi için gereken süre, yine bu kıymetin özellikli bir varlık olup olmadığını belirlemektedir (Detaylı bilgi için bkz. Aslanertik ve Yapan, 2010, s. 62).

Bunlar (Bkz. Mad. 9);

- a. Finansman giderlerinin ilgili özellikli varlığın elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilmesi,
- b. Finansman giderlerinin güvenilir bir biçimde ölçülebilmesi,
- c. İşletmeye gelecekte ekonomik fayda sağlamanın muhtemel olması.

Finansman giderlerinin aktifleştirilmesi ile ilgili bazı özellikli durumları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür. Bunlar;

- a. Finansman giderleri aktifleştirildikten sonra, eğer özellikli varlığın kayıtlı bedeli, ilgili varlığın geri kazanılabilir değerini aşarsa, aşan kısım (fark tutarı) dönem gideri olarak 780 Finansman Giderleri hesabında izlenir (Bkz. Mad. 16).
- b. Özellikli varlığın edinilmesi ile ilgili kaynağın geçici olarak nemalandırılması durumunda, toplam borçlanma maliyeti tutarı ile ilgili kaynağın geçici olarak nemalandırılması ile sağlanan gelirlerin farkı, aktifleştirilecek finansman giderini ortaya çıkartır (Bkz. Mad. 12, 13).
- c. Aktifleştirmenin başlayabilmesi için; varlık için harcama yapılması, finansman giderlerinin gerçekleşmesi, ilgili varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesi ile ilgili gerekli işlemlere başlanması koşullarının tamamının gerçekleşmesi gerekmektedir (Bkz. Mad. 19).
- d. Bir özellikli varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesine yönelik faaliyetlere uzun süreli ara verilirse, ilgili dönem/ dönemlerde oluşan finansman giderlerinin aktifleştirilmesine de ara verilir (Bkz. Mad. 20).
- e. İşlemlerdeki geçici gecikmenin, varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesi için gerekli işlemlerin kaçınılmaz bir parçası olduğu durumlarda da borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine ara verilmez. (Bkz. Mad. 21). Örneğin; Divle Obruk Peynirinin olgunlaşmak üzere Divle Obruk Mağaralarında bekletilmesi veya Kars'ta üretilen kaşar peynirinin üretimi tamamlandıktan sonra olgunlaşması (eskimesi) için bekletilmesi durumunda ihtiyaç duyulan ek süre boyunca katlanılan finansman giderlerinin aktifleştirilmesine devam edilir.
- f. Özellikli bir varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesi için gerekli tüm işlemler esas itibarıyla tamamlandığında (idari işlemler devam etse bile), finansman giderlerinin aktifleştirilmesine son verilir (Bkz. Mad. 22, 23).

- g. Özellikle bir varlığın yapımının parçalar halinde tamamlandığı ve diğer parçaların yapımı devam ederken her bir parçanın kullanılabilirliği durumlarda; belli bir parçanın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesi için gerekli tüm işlemler esas itibarıyla tamamlanmış ise, ilgili parçaya ilişkin finansman giderlerinin aktifleştirilmesine son verilir. Örneğin, her biri bağımsız olarak kullanılabilen birkaç binadan oluşan bir iş merkezi, diğer bölümlerde inşaat devam ederken her bir bölümü ayrı olarak kullanılabilen bir özellikli varlık olarak kabul edilir (Bkz. Mad. 24, 25).

2.1.4. Finansman Giderlerinin Aktifleştirilmesine İlişkin Muhasebe Uygulamaları

Örnek 1: “Z” A.Ş. 1.000.000 TL tutarında kredi kullanmıştır. Söz konusu kredi, işletmeye ait üç farklı inşaatla aittir. İnşaatlar ve tahsis edilen fon tutarları şöyledir; elektrik santral inşaatı için 500.000 TL, kreş inşaatı için 300.000 TL, soğuk hava deposu inşaatı için 200.000 TL’dir. Krediyeye ilişkin yıllık faiz oranı % 30’dur. Cari yıla ilişkin tahakkuk eden faiz tutarı 250.000 TL olarak hesaplanmıştır.

Toplam kaynak farklı projelerde kullanıldığı için, faiz giderlerinin söz konusu projelere dağıtımına ilişkin hesaplama, aşağıdaki gibi yapılmıştır.

Kredi Kullanım Yeri	Faiz Dağıtım Oranı (%)	Faiz Gider Payı (TL)
Elektrik santral inşaatı	500.000 TL / 1.000.000 TL = 0,50	250.000 x 0,50 = 125.000
Kreş inşaatı	300.000 TL / 1.000.000 TL = 0,30	250.000 x 0,30 = 75.000
Soğuk hava depo inşaatı	200.000 TL / 1.000.000 TL = 0,20	250.000 x 0,20 = 50.000

258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR		250.000
258 01 Elektrik Santral İnşaatı	125.000	
258 02 Kreş İnşaatı	75.000	
258.03 Soğuk Hava Depo İnşaatı	50.000	
781 FİNANSMAN GİDERLERİ		
YANSITMA HESABI		250.000
Finansman giderininin (faiz) özellikli varlıkların maliyetine yansıtılması nedeniyle		
		5

⁵ İnşaat tamamlandığında 258 no.lu hesabın alacaklandırılarak kapatılacağı, 252 no.lu hesabın borçlandırılarak açılacağı ve böylece aktifleştirmenin tamamlanmış olacağı açıktır.

Örnek 2: “A” A.Ş. 19.08.2021 tarihinde hidroelektrik santralının inşaatına başlamıştır. Santralin inşaatı için kredi kullanılmıştır. Krediyeye ve mevcut koşullara ilişkin bilgiler şöyledir;

- “Z” Bankası’ndan kullanılan kredi tutarı 5.000.000 TL’dir.
- Süre 5 yıldır.
- 01.09.2021 tarihinde hava muhalefeti nedeniyle inşaatı 4 ay ara verilmek zorunda kalınmıştır.
- Kredi tutarının tamamı, atıl kalmaması için 4 aylık vadeli hesaba yatırılmıştır.
- Kullanılan kredi için tahakkuk eden ve hesaba aktarılan faiz gideri 350.000 TL’dir.
- Vade sonunda 220.000 TL tutarındaki faiz geliri nakit olarak tahsil edilmiştir.

a. Faiz giderlerinin gerçekleşmesi nedeniyle yapılması gereken yevmiye kaydı,

_____ 31.12.2021 _____		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	350.000	
400 BANKA KREDİLERİ		350.000
Uzun vadeli krediye ilişkin hesaplanan faiz nedeniyle		
_____ / _____		

b. Kullanılan kredinin geçici olarak değerlendirilmesine (faiz gelirlerine) ilişkin yevmiye kaydı,

_____ 31.12.2021 _____		
100 KASA	220.000	
642 FAİZ GELİRLERİ		220.000
Faiz gelirlerinin nakit olarak tahsili nedeniyle		
_____ / _____		

c. Dönem sonunda gerçekleşen faiz gideri ve geliri arasındaki farkın, ilgili duran varlığın maliyeti ile ilişkilendirilmesi ve kalan tutarın dönem gideri olarak kaydedilmesine ilişkin yevmiye kaydı,

31.12.2021	
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	130.000
258 04 Hidroelektrik Santral İnşaatı	
661 UZUN VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ	220.000
781 FINANSMAN GİDERLERİ	
YANSITMA HESABI	350.000
Faiz giderlerinin bir kısmının inşaatın maliyetine eklenmesi ve kalan kısmın dönem gideri olarak kaydedilmesi nedeniyle	
/	

Standarda göre (Mad. 12, 13), yabancı kaynağın nemalandırılması durumunda elde edilen geçici gelir tutarı ile finansman giderlerinin karşılaştırılması sonucunda kalan kısmın aktifleştirilmesi gerekmektedir. Bu örnekte finansman giderleri 350.000 TL iken, faiz gelirleri 220.000 TL olduğu için, aradaki fark tutarı kadar yani 130.000 TL hidroelektrik santrali inşaat maliyetine eklenerek, aktifleştirme işlemi gerçekleştirilmiştir. Böylece toplam finansman giderlerinin 130.000 TL'lik kısmı aktifleştirildiği için amortisman süresine paralel olarak gidere dönüştürülecektir. Kalan kısım (220.000 TL) ise, dönem gideri olarak gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Örnek 3: “X” A.Ş. 01.01.2018 tarihinde başlamış olduğu özellikli bir varlık olan AVM inşaatını, 01.09.2021 tarihi itibarıyla tamamlamıştır. Alışveriş merkezinin maliyeti 50.000.000 TL'dir. Ayrıca alışveriş merkezinin inşaatı için kullanılan kredi için cari dönemde hesaplanan ve maliyete eklenen faiz ve kur farkı giderleri toplamı 16.000.000 TL'dir. AVM'nin geri kazanılabilir değeri 60.000.000 TL olarak hesaplanmıştır.

_____ 31.12.2021 _____		
781 FİNANSMAN GİDERLERİ	6.000.000	
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR		6.000.000
258 05 AVM İnşaatı		
Geri kazanılabilir değeri aşan finansman giderlerinin ilgili dönem gideri hesabına aktarılması nedeniyle		
_____ / _____		

AVM'nin geri kazanılabilir değeri 60.000.000 TL iken, toplam maliyeti 66.000.000 TL olarak hesaplandığı için, fark tutarı (6.000.000 TL) TMS 23'e göre (Mad. 16) varlığın maliyetinden düşülmüştür. Sonuçta söz konusu özellikli varlık, geri kazanılabilir değerini aşmayacak düzeye indirgenerek, bilanço değeri düzeltilmiştir.

Örnek 4: "A" A.Ş. Konya'nın Ereğli ilçesinde 500 kişilik erkek öğrenci yurdu inşaatına başlamıştır. İnşaat ile ilgili yapım işleri, inşaatın kampüs alanına çok yakın olması nedeniyle, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin aldığı karar gereği geçici olarak durdurulmuştur. İnşaat 1 Mart 2021 - 15 Haziran 2021 döneminde ara verilmiştir. Bu süre içinde önceki ay kullanılan krediye ilişkin 500.000 TL faiz tahakkuk ettirildiği öğrenilmiştir.

İnşaatın durdurulduğu dönemde idari ve teknik olarak çalışmalar devam ediyor ise, Standarda göre söz konusu faiz giderlerinin maliyetle ilişkilendirilmesi gerekir⁶ (Bkz. a1. a2). Aksi durumda, söz konusu giderler doğrudan dönem gideri (Bkz. a3) olarak muhasebeleştirilecektir.

Bu durumda yapılacak yevmiye kayıtları, aşağıdaki gibidir.

a1. _____ 31.12.2021 _____		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	500.000	
400 BANKA KREDİLERİ		500.000
Uzun vadeli krediye ilişkin hesaplanan faiz nedeniyle		

6 Bkz. Mad. 21.

a2. _____	31.12.2021 _____	
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR		500.000
258 06 Erkek Öğrenci Yurdu İnşaatı		
	781 FİNANSMAN GİDERLERİ	
	YANSITMA HESABI	500.000
Faiz giderlerinin inşaatın maliyetine eklenmesi nedeniyle		
a3. _____	/ _____ ⁷	
661 UZUN VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ		500.000
	781 FİNANSMAN GİDERLERİ	
	YANSITMA HESABI	500.000
Faiz giderlerinin dönem giderlerine aktarılması nedeniyle		
_____	/ _____	

İnşaat tamamlandığında işletmenin varlıkları arasına bina katılacağı için 252 Binalar hesabı borçlandırılacak, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabı ise alacaklandırılarak kapatılacaktır. Böylece binanın maliyetine eklenen yani aktifleştirilen faiz giderleri, yıllara sari (yaygın) olarak amortisman yoluyla gidere dönüştürülecektir. Oysa faiz giderlerinin doğrudan dönem gideri olarak kaydedilmesi durumunda, işletmenin varlıkları aktifte daha düşük, cari dönem giderleri ise daha yüksek hesaplanmış olacaktır. Dolayısıyla işletme, cari yıl için aktifleştirme uygulamasına göre daha az vergi ödeyecektir.

Örnek 5: “A” A.Ş. yat deniz aracı üretmektedir. 18 ay içerisinde üretimini tamamlamak üzere 01.07.2021 tarihinde özel bir yat siparişi almıştır. Söz konusu yat aracının üretiminde kullanmak üzere 50.000 Sterlin karşılığında hammadde İngiltere’den ithal edilmiştir. Hammaddenin finansmanı banka aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Kredinin kullanıldığı tarihte 1 Sterlin = 15 TL, faiz oranı ise % 10’dur. Kredinin kullanıldığı dönemin sonunda (31.12.2021) 1 Sterlin = 17 TL’dir.

⁷ “a1 ve a2” yevmiye kayıtlarının yerine doğrudan 258 no.lu hesap borçlu, 400 no.lu hesap alacaklı şeklinde kayıtlama yapılması da mümkündür. Bu durumda finansman giderleri alt (tali) hesapta izlenmek zorundadır.

2.2.1. Stoklarda Finansman Giderleri

Stoklar ile ilgili katlanılan finansman giderleri arasında (genel olarak); kredi faizleri, kur farkları, vade farkları ve kredi komisyon giderleri yer almaktadır. Bu gider unsurları aşağıdaki gibi tanımlanabilir (Özulucan, 2010, s. 12-14).

Stokların satın alınmasında kullanılan krediler ile ilgili hesaplanan faiz, “kredi faizi” olarak nitelendirilir.

Stokların satın alınmasında kullanılan yabancı para cinsinden kredilere ilişkin olarak, alış kuru ile değerlendirme günündeki kur arasındaki farklar, “kur farkları” olarak nitelendirilmektedir. Bu fark kimi zaman işletme lehine kimi zaman işletme aleyhine olabilir.

Vadeli alışlardan dolayı ortaya çıkan, stokların peşin fiyatı ile alış fiyatı arasındaki fark tutarı, “vade farkı” olarak tanımlanabilir. Yani vade farkları, malın peşin fiyatına vade farkı (ek süre) nedeniyle ilaveten yapılacak olan ek ödemeyi ifade etmektedir.

İşletmenin stok tedariki nedeniyle kullandığı kredilere ilişkin hesaplanan ve bankalara veya banka benzeri kredi kurumlara ödenen ya da ödenecek olan komisyon tutarları, “kredi komisyon gideri” olarak nitelendirilir.

VUK’a göre (Mad. 262); “Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder.”. Dolayısıyla finansman giderleri arasında her ne kadar yukarıda zikredilen unsurlar çok önemli yer tutsa da bunlara ilave edilmesi gereken unsurlar da vardır. Çünkü ilgili maddenin lafzı ve ruhu esas alındığında, stokların edinilmesi ile ilgili her türlü gider unsurları maliyetin bir parçası olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle stokların edinilmesi aşamasında ilgili kredi kuruluşlarına ödenen dosya masrafı, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi gibi unsurlar da finansman giderleri arasında yer almaktadır.

2.2.2. Stoklarda Finansman Giderlerinin Muhasebeleştirme Esasları ve Uygulamalar

Bu bölümde stoklarda finansman giderlerinin (VUK’a göre) muhasebeleştirilmesi faiz, kur farkı, vade farkı ve kredi komisyon giderleri kapsamında ele alınmıştır.

a. Faiz giderleri ile ilgili muhasebeleştirme esasları ve uygulamalar,

VUK'a göre (Mad. 262); stokların finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderlerinden ilgili stok kaleminin stoklara girdiği tarihe kadar olan kısmı maliyete eklenir. Aktifleştirme tarihinden sonraki faiz giderlerinin aktifleştirilmesi ya da dönem gideri olarak 780 Finansman Giderleri hesabında izlenmesi ihtiyaridir.

Bu durum “İşletmelerin finansman temini maksadıyla bankalardan veya benzeri kredi müesseselerinden aldıkları krediler için ödedikleri faiz ve komisyon giderlerinden dönem sonu stoklarına pay vermeleri zorunlu bulunmamaktadır. Buna göre mükellefler söz konusu ödemelerini doğrudan gider olarak kaydedebilecekleri gibi, diledikleri takdirde stokta bulunan emtiaya isabet eden kısmı maliyete dahil edebileceklerdir.” şeklinde açıkça ifade edilmiştir (VUK 238 Seri No.lu Genel Tebliği).

Örneğin; “A” İşletmesi ticari mal satın almak amacıyla “X” Bankası’ndan kısa vadeli 700.000 TL tutarında kredi kullanmıştır. Krediyeye ilişkin aktifleştirme tarihinden itibaren dönem sonuna (31.12.2021) kadar olan zaman dilimi için hesaplanan ve borçlu cari hesaba aktarılan faiz tutarı 140.000 TL’dir.

aa. Kredi faizinin maliyetle ilişkilendirilmesi,

_____ 31.12.2021 _____		
153 TİCARİ MALLAR		140.000
153 09 Faiz Giderleri		
	300 BANKA KREDİLERİ	140.000
Dönem sonunda hesaplanan faiz giderlerinin ilgili stok türünün maliyetine eklenmesi nedeniyle		
_____ / _____		

ab. Kredi faizinin dönem giderleri ile ilişkilendirilmesi,

_____ 31.12.2021 _____		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ		140.000
	300 BANKA KREDİLERİ	140.000
Dönem sonunda hesaplanan faiz giderlerinin dönem gideri olarak kaydedilmesi nedeniyle		
_____ / _____		

bb. Aktifleştirme tarihinden sonra hesaplanan kur farkının dönem giderleri ile ilişkilendirilmesi¹⁰,

_____ / _____	
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	77.000
300 BANKA KREDİLERİ	77.000
Kur farkının dönem gideri olarak kaydedilmesi nedeniyle	

Faiz giderlerinde olduğu gibi, kur farkı giderlerinin de aktifleştirilmesi ya da dönem gideri olarak kaydedilmesi, bilanço ve gelir tablosu kalemlerini direkt etkilemektedir.

c. Vade farkları ile ilgili muhasebeleştirme esasları ve uygulamalar,

Malın alış faturasında açıkça ifade edilmiş veya gizlenmiş olan vade farkları, malın maliyetine eklenmek zorundadır. Ancak maliyete ekleme işlemi, malın satışına kadar söz konusudur. Malın satışından sonra ortaya çıkan vade farkları, doğrudan gider yazılır¹¹.

Ayrıca, mala ilişkin borç tutarının zamanında ödenmemesinden kaynaklanan ve satıcı tarafından alıcıya fatura edilen gecikme faizi, malın maliyetine eklenmeden, doğrudan dönem gideri (finansman gideri) olarak kayıtlanır. Söz konusu vade farklarının dönem gideri olarak kabul edilmesinin nedeni, sonuçta satıcı işletmenin, alıcı işletmeyi finanse etmesi olarak açıklanabilir (Özulucan, 2010, s. 12). Eğer satıcının sonradan vade farkı hesapladığı stok kalemi elden çıkarılmış ise, hesaplanan vade farkı, dönem gideri olarak işlem görmelidir (Örten ve Karapınar, 2007, s. 92).

Örneğin; “A” İşletmesi peşin fiyatı 90.000 TL olan ticari malları, bir ay vadeli veresiye olarak 94.500 TL’ye satın almıştır. KDV oranı % 10 ve hariçtir.

¹⁰ Aktifleştirme tarihinden sonra hesaplanan kur farklarının maliyetle de ilişkilendirilmesi mümkündür. Bu durumda “ba” kaydının tekrarı (hesap tutarları hariç) yapılacaktır. Bu nedenle örneğin tekrarlanmasından kaçınılmıştır.

¹¹ Bkz. Vergi Dünyası, Dönem Sonu Değerleme İşlemleri, Aralık 2021, s. 61, 203 ve VUK Mad. 262.

ca. Satın alma esnasında hesaplanan vade farkının maliyetle ilişkilendirilmesi,

_____ / _____	
153 TİCARİ MALLAR	94.500
191 İNDİRİLECEK KDV	9.450
320 SATICILAR	103.950
Vadeli olarak satın alınan mallar nedeniyle	
_____ / _____	

cb. Satın alma sonrasında borcun geç ödenmesinden kaynaklanan vade farkının dönem giderleri ile ilişkilendirilmesi,

Örneğin; “A” İşletmesi 19.07.2021 tarihinde iki ay vadeli (veresiye) 300.000 TL’ye mal satın almıştır. Ancak nakit sıkıntısı nedeniyle borç ödenememiştir. Ödeme tarihi bir ay ertelenmiştir. Vade farkı 15.000 TL olarak hesaplanmıştır. Ayrıca hesaplanan KDV tutarı 1.500 TL’dir.

_____ / _____	
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	15.000
191 İNDİRİLECEK KDV	1.500
320 SATICILAR	16.500
Veresiye borcun zamanında ödenememesi nedeniyle	
_____ / _____	

d. Kredi komisyon giderleri ile ilgili muhasebeleştirme esasları¹²,

Stokların iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili kredi komisyon giderleri maliyet bedeline eklenir (VUK Mad. 262). Daha sonra stokta kalan mallar ile ilgili hesaplanan komisyon giderlerinin maliyete intikal ettirilmesi veya dönem gideri (780 Finansman Giderleri) olarak kaydedilmesi ihtiyaridir.

Bu durum “İşletmelerin finansman temini maksadıyla bankalardan veya benzeri kredi müesseselerinden aldıkları krediler için ödedikleri faiz ve komisyon giderlerinden dönem sonu stoklarına pay vermeleri zorunlu

¹² Komisyon ile faizin muhasebeleştirme esasları aynı olduğu için (Bkz. Mad. 262 ve VUKGT Seri No: 238) bu bölümde komisyonun muhasebeleştirilmesi ile ilgili örneğin tekrar verilmesinden kaçınılmıştır. (Bkz. 2.2.2. Finansman Giderlerinin Muhasebeleştirme Esasları ve Uygulamalar, a. Faiz giderleri ile ilgili muhasebeleştirme esasları ve uygulamalar).

bulunmamaktadır. Buna göre mükellefler söz konusu ödemelerini doğrudan gider olarak kaydedebilecekleri gibi, diledikleri takdirde stokta bulunan emtiyaya isabet eden kısmı maliyete dahil edebileceklerdir.” şeklinde açıklanmıştır (VUK 238 Seri No.lu Genel Tebliği).

2.2.3. Maddi Duran Varlıklarda Finansman Giderlerinin Muhasebeleştirme Esasları ve Uygulamalar

Bu bölümde maddi duran varlıklarda finansman giderlerinin (VUK’a göre) muhasebeleştirilmesi; faiz, kur farkı, vade farkı ve kredi komisyon giderleri kapsamında ele alınmıştır.

a. Faiz giderleri ile ilgili muhasebeleştirme esasları ve uygulamalar,

Maddi duran varlığın finansmanında kullanılan kredilere ait yüklenen faiz giderlerinden ilgili varlığın envantere alındığı yatırım döneminin (aktifleştirme döneminin) sonuna kadar olan kısmı maliyete eklenir. Sonraki dönem/dönemlere (işletme dönemine) ilişkin faiz giderlerinin varlığın maliyetine eklenmesi veya dönem gideri olarak kaydedilmesi ihtiyaridir¹³. Yatırım dönemi, ilgili duran varlığın aktive alındığı dönemin sonuna kadar olan süreyi, işletme dönemi ise bu tarihten sonraki süreyi ifade eder (Küçük, 2008, s. 115, 116).

Örneğin; “A” A.Ş. mobilya üretim faaliyetlerinde yararlanmak üzere, hızar makinesi satın almıştır. Satın alınan makine için “X” Bankası’ndan kullanılan kredinin tutarı 400.000 TL, süresi ise 4 yıldır. Söz konusu makinenin alındığı döneme ait tahakkuk eden faiz tutarı 100.000 TL’dir.

780 FİNANSMAN GİDERLERİ	100.000
400 BANKA KREDİLERİ	100.000
Dönem sonunda tahakkuk eden faiz giderleri nedeniyle	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	100.000
253 02 Makineler	
253 02 004 Faiz Giderleri	
781 FİNANSMAN GİDERLERİ	
YANSITMA HESABI	100.000
Faiz giderlerinin makinenin maliyetine eklenmesi nedeniyle	
	14

13 Bkz. VUK Mad. 262 ve Vergi Dnyası, Dönem Sonu Değerleme İşlemleri, Aralık 2021, s. 204.

14 Sonraki dönem/dönemlerde tahakkuk eden faiz giderleri, işletmenin tercihine göre, eğer makinenin maliyetine eklenecek olursa 253 no.lu hesap, dönem gideri olarak kaydedilecek olursa 780 no.lu hesap borçlandırılacaktır.

b. Kur farkları ile ilgili muhasebeleştirme esasları ve uygulamalar,

Maddi duran varlıkların finansmanında kullanılan kredilere ilişkin kur farklarının; ilgili varlığın envantere alındığı yatırım döneminin sonuna kadar olan kısmının maliyete eklenmesi gerekmektedir. Sonraki dönem/dönemlere ilişkin olarak hesaplanan kur farklarının varlığın maliyetine eklenmesi veya dönem gideri olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (Kartal, 2011, s. 682, 683)¹⁵.

“... Finansman giderlerinde bir azalma (kur farkı geliri) olması durumunda, bu tutarın maliyet bedelinden düşürülmesi (334 No.lu VUK Genel Tebliği gereği) zorunludur. Takip eden hesap dönemleri için ise aktifleştirme yapmak ya da dönem gideri yazmak yönünden seçimlik hak tanınmıştır. Ancak 334 No.lu VUK Genel Tebliği ile kur farkları başlığı altında yapılan düzenlemede seçimlik hakkın bir kez kullanılabileceği ve sonraki dönemlerde seçilen yöntemden dönülemeyeceği minvalinde bir ifade bulunmaktadır.” (Öğredik, 2016, s. 1).

Örneğin¹⁶; “A” İşletmesi teşvik kapsamında olan bir örgü makinesini üretim faaliyetlerinde kullanmak üzere 19.07.2021 tarihinde Hollanda’dan ithal etmiştir. İthal edilen makinenin bedeli 100.000 Euro’dur. İthal tarihinde 1 Euro = 10 TL’dir. Toplam bedelin yarısı ithal tarihinde ödenmiş, kalan yarısı ise 26.04.2022 tarihinde ödenecektir.

- a. 31.12.2022 tarihinde 1 Euro = 14 TL’dir.
- b. 31.12.2022 tarihinde 1 Euro = 8,5 TL’dir.

15 Detaylı bilgi için bkz. VUK Mad. 262 ve Vergi Dünyası, Dönem Sonu Değerleme İşlemleri, Aralık 2021, s. 204

16 Farklı bir örnek için bkz. [Özulucan, 2018, s. 111 ve Argun, Pamukçu ve Eroğlu, 2018, s. 201 ve 202.](#)

a. Olumsuz kur farkının yatırım dönemi sonunda maliyetle ilişkilendirilmesi,

31.12.2021	
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	200.000
253 02 Makineler	
253 02 005 Kambiyo Zararları	
336 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	200.000
Yatırım dönemi sonunda kur farkı giderlerinin maliyete eklenmesi nedeniyle	
(100.000 Euro – 50.000 Euro = 50.000 Euro)	
(14 TL – 10 TL = 4 TL)	
(50.000 Euro x 4 TL = 200.000 TL)	
_____ / _____	

b. Olumlu kur farkının yatırım dönemi sonunda maliyetten düşürülmesi,

31.12.2021	
336 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	75.000
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	75.000
253 02 Makineler	
253 02 006 Kambiyo Karları	
Yatırım dönemi sonunda kur farkı giderlerinin maliyet ile ilişkilendirilmesi (maliyetten düşülmesi) nedeniyle	
(100.000 Euro – 50.000 Euro = 50.000 Euro)	
(10 TL – 8,5 TL = 1,5 TL)	
(50.000 Euro x 1,5 TL = 75.000 TL)	
_____ / _____	

İlgili dönemde kambiyo karlarının oluşması durumunda, hesaplanan olumlu kur farkı kadar maliyetin azaltılması mevzuat gereğidir (Argun, Pamukçu ve Eroğlu, 2020, s. 201,202).

c. Vade farkları ile ilgili muhasebeleştirme esasları,

Vade farkları, ilgili duran varlığın iktisap edildiği dönem (yatırım dönemi) sonuna kadar maliyete eklenir. İktisap edildiği dönemden sonra maliyete eklenmesi ya da dönem gideri (780 Finansman Giderleri) olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (Ergüden, 2020).

“Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder.” (VUK Mad. 262). Bu maddeden hareketle, maddi duran varlık için başlangıçta kabul edilen vade farkının maliyete eklenmesi gerekmektedir¹⁷.

Ancak borç tutarının zamanında ödenmemesi durumunda hesaplanan gecikme faiz tutarı doğrudan dönem gideri (780 Finansman Giderleri) olarak izlenecektir. Bunun nedeni satıcı işletmenin alıcı işletmeye zimni de olsa finansman sağlaması olarak açıklanabilir.

d. Kredi komisyon giderleri ile ilgili muhasebeleştirme esasları,

Kredi komisyon giderlerinden ilgili duran varlığın iktisap edildiği dönem sonuna kadar olan kısmı maliyete eklenir. İktisap edildiği dönemden sonra maliyete eklenmesi ya da dönem gideri (780 Finansman Giderleri) olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (Ergüden, 2020). VUK’un 262. maddesi esas alındığında kredi için hesaplanan komisyon giderlerinin de (ilgili dönemde) maliyete eklenmesi gerektiği açıktır.

¹⁷ Bu konuda VUK’da kesin bir hüküm yoktur. 163 Seri No’lu VUK Genel Tebliği’nde de vade farklarından bahsedilmemiştir.

3. FİNANSMAN GİDERLERİNİN STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

3.1. Finansman Giderlerinin Stoklar Açısından Karşılaştırılması

FİNANSMAN GİDER TÜRÜ	VUK'A GÖRE	TMS 23'E GÖRE
<i>Faiz giderleri;</i>	İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri emtianın stoklara girdiği tarihe kadar maliyete eklenir (VUK Mad. 262). Daha sonra stokta kalan mallar ile ilgili hesaplanan faiz giderlerinin maliyete intikal ettirilmesi veya dönem gideri (780 Finansman Giderleri) olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (VUK Genel Tebliği Sıra No: 238).	Faiz giderleri, finansman gideri niteliğindedir. Çünkü faiz giderlerine katlanılmasının nedeni borçlanmadan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, özellikli varlıklar hariç, faiz tutarı maliyete ilişkilendirilemez. Yani faiz giderlerinin dönem gideri (finansman gideri) olarak kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak, söz konusu stok türü özellikli varlık ise, o varlığın satın alınması, yapımı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen finansman giderleri (dolayısıyla faiz giderleri) varlığın maliyetine eklenir. (Bkz. Mad. 1, Akgüç, 2013, s. 122 ve Sevilengül, 2020, s. 279, 280). Fakat aktifleştirilebilecek tutar, Standardın belirlediği kriterler çerçevesinde kalmak zorundadır.
<i>Kur farkları;</i>	İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ilişkin kur farkları; emtianın stoklara girdiği tarihe kadar maliyete eklenir (VUK Mad. 262). Daha sonra stokta kalan mallar ile ilgili ortaya çıkan kur farklarının ise, dönem gideri (780 Finansman Giderleri) yazılması veya maliyete intikal ettirilmesi ihtiyaridir (VUK Genel Tebliği Sıra No: 238) ¹⁸ .	Kur farkları, finansman gideri niteliğindedir. Çünkü kur farkına katlanılmasının nedeni, borçlanmadan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, özellikli varlıklar hariç, maliyete ilişkilendirilemez. Yani kur farklarının dönem gideri (finansman gideri) olarak kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak, söz konusu stok türü özellikli varlık ise, o varlığın satın alınması, yapımı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen tüm finansman giderleri (dolayısıyla kur farkları) varlığın maliyetine eklenir. (Bkz. Mad. 1, Akgüç, 2013, s. 122 ve Sevilengül, 2020, s. 279, 280).

18 Stokların iktisap edildiği tarihten sonra oluşan lehte kur farkları, dönem geliri yazılabileceği gibi, maliyetle de ilişkilendirilebilir (Detaylı bilgi için bkz. [Özulucan, 2010, s. 13](#)).

Vade farkları;	Malın alış faturasında açıkça ifade edilmiş veya gizlenmiş olan vade farkları malın maliyetine eklenmek zorundadır. Ancak maliyete ekleme işlemi, malın satışına kadar söz konusudur. Malın satışından sonra ortaya çıkan vade farkları, doğrudan gider yazılır¹⁹. Ayrıca, mala ilişkin borç tutarının zamanında ödenmemesinden kaynaklanan ve satıcı tarafından alıcıya fatura edilen gecikme faizi, malın maliyetine eklenmeden doğrudan dönem gideri (finansman gideri) olarak kayıt yapılır. Söz konusu bu vade farklarının dönem gideri olarak kabul edilmesinin nedeni, sonuçta satıcı işletmenin, alıcı işletmeyi finanse etmesi olarak açıklanabilir (Özulucan, 2010, s. 12). Eğer satıcının sonradan vade farkı hesapladığı stok kalemi elden çıkarılmış ise, hesaplanan vade farkının dönem gideri olarak işlem görmesi gerekir (Örten ve Karapınar, 2007, s. 97).	Vade farkları, finansman gideri niteliğindedir. Çünkü vade farkına katlanılmasının nedeni borçlanmadan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, özellikli varlıklar hariç, maliyetle ilişkilendirilemez. Yani vade farklarının dönem gideri (finansman gideri) kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak, söz konusu stok türü özellikli varlık ise, o varlığın satın alınması, yapımı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen tüm finansman giderleri (dolayısıyla vade farkları) varlığın maliyetine eklenir. (Bkz. Mad. 1, Akgüç, 2013, s. 122 ve Sevilengül, 2020, s. 279, 280).
Komisyon giderleri;	Stokların iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili komisyon giderlerinden, varlık aktife alınmaya kadar olan kısmı maliyete eklenir (Bkz. VUK Mad. 262, 274). Daha sonra stokta kalan mallar ile ilgili hesaplanan komisyon giderlerinin maliyete intikal ettirilmesi veya dönem gideri (780 Finansman Giderleri) olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (VUK Genel Tebliği Sıra No: 238 ve Ergüden, 2020)²⁰.	Komisyon giderleri, finansman gideri niteliğindedir. Çünkü komisyon giderlerine katlanılmasının nedeni borçlanmadan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, özellikli varlıklar hariç, maliyetle ilişkilendirilemez. Yani komisyon giderlerinin dönem gideri (finansman gideri) kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak, söz konusu stok türü özellikli varlık ise, o varlığın satın alınması, yapımı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen tüm finansman giderleri (dolayısıyla komisyon giderleri) varlığın maliyetine eklenir. (Bkz. Mad. 1, Akgüç, 2013, s. 122 ve Sevilengül, 2020, s. 279, 280).
Dosya masrafı, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	“Emtia, maliyet bedeliyle değerlendirilir.” (VUK Mad. 274). Ancak, maliyet unsurlarının neler olduğu açıkça belirtilmemiştir. Söz konusu bu giderler, stokların elde edilmesi ile ilişkili olduğu için, maliyete eklenir (Bkz. VUK Mad. 262).	Standartta finansman giderleri içerisinde bu tür gider türleri açıkça belirtilmemiştir. Standartta göre özellikli varlık niteliği taşımayan stok kalemlerinin elde edilmesi aşamasında katlanılan borçlanma maliyetleri dönem gideri (finansman gideri) olarak kaydedilmek zorunda olduğu için, bu türden giderler de dönem gideri olarak kaydedilir. Ancak ilgili stok kalemi özellikli varlık ise, söz konusu giderlerin maliyetle ilişkilendirilmesi gerekir.

19 Bkz. Vergi Dünyası (Ücretsiz Eki), Dönem Sonu Değerleme İşlemleri, Aralık 2021, s. 61, 203 ve VUK Mad. 262.

20 Bkz. Vergi Dünyası, Dönem Sonu Değerleme İşlemleri, Aralık 2021, s. 61, 203 ve VUK Mad. 262.

3.2. Finansman Giderlerinin Maddi Duran Varlıklar Açısından Karşılaştırılması

FİNANSMAN GİDER TÜRÜ	VUK'A GÖRE	TMS 23'E GÖRE
<i>Faiz giderleri;</i>	Maddi duran varlığın finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ilgili varlığın envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı maliyete eklenir. Sonraki dönem/dönemlere ilişkin faiz giderlerinin varlığın maliyetine eklenmesi veya dönem gideri olarak kaydedilmesi ihtiyaridir. (VUK Mad. 262 ve Örten ve Karapınar, 2007, s.154).	Standarda göre faiz giderlerinin maliyete eklenebilmesi için, söz konusu faiz giderlerinin özellikli varlıkla ilişkili olması gerekir. Ancak, bu tür giderler varlık kullanıma hazır hale gelinceye kadar maliyete eklenemez. Aksi takdirde, dönem giderleri olarak 780 Finansman Giderleri hesabında izlenir.
<i>Kur farkları;</i>	Maddi duran varlığın finansmanında kullanılan kredilere ilişkin kur farklarının; ilgili varlığın envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı maliyete eklenir. Sonraki dönem/dönemlere ilişkin olarak hesaplanan olumsuz kur farklarının varlığın maliyetine eklenmesi veya dönem gideri olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (VUK Mad. 262) ²¹ .	Standarda göre kur farklarının maliyete eklenebilmesi için, kur farklarının özellikli varlıkla ilişkili olması gerekir. Ancak, bu tür giderler varlık kullanıma hazır hale gelinceye kadar maliyete eklenebilir. Aksi takdirde, dönem giderleri olarak 780 Finansman Giderleri hesabında izlenir.
<i>Vade farkları;</i>	Varlığın iktisap edildiği dönem sonuna kadar maliyete eklenir. Daha sonraki dönem/dönemlere ilişkin vade farklarının maliyetle ilişkilendirilmesi veya dönem gideri olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (Ergüden, 2020).	Standarda göre vade farklarının maliyete eklenebilmesi için vade farklarının özellikli varlıkla ilişkili olması gerekir. Ancak, bu tür giderler varlık kullanıma hazır hale gelinceye kadar maliyete eklenebilir. Aksi takdirde, dönem giderleri olarak 780 Finansman Giderleri hesabında izlenir.
<i>Komisyon giderleri;</i>	Varlığın iktisap edildiği dönem sonuna kadar maliyete eklenir. Daha sonraki dönem/dönemlere ilişkin hesaplanan komisyon giderlerinin maliyetle ilişkilendirilmesi veya dönem gideri olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (Ergüden, 2020).	Standarda göre komisyon giderlerinin maliyete eklenebilmesi için komisyon giderlerinin özellikli varlıkla ilişkili olması gerekir. Ancak, bu tür giderler varlık kullanıma hazır hale gelinceye kadar maliyete eklenebilir. Aksi takdirde, dönem giderleri olarak 780 Finansman Giderleri hesabında izlenir.
<i>Dosya masrafı, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi</i>	Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi ile Kaynak Kullanımı Destekleme Fonunun maliyet bedeline eklenmesi veya dönem gideri olarak kaydedilmesi ihtiyaridir (VUK Mad. 262). Dosya masrafının da aynı şekilde izlenmesi gerekir.	Madde 5'de borçlanma maliyetleri "Bir işletme tarafından yapılan borçlanmalarla ilgili olarak katılan faiz ve diğer giderlerdir." şeklinde açıklanmıştır. Dolayısıyla finansman giderleri içerisinde bu tür gider türleri Standartta açıkça belirtilmemiştir. Bu türden giderler diğer finansman giderleri gibi işlem görmelidir. Yani ilgili gider türüne özellikli varlık için katılmış ise, ilgili varlığın maliyetine eklenmesi, aksi takdirde dönem gideri olarak izlenmesi gerekmektedir.

21 Olumlu kur farkı oluştuğunda ise, aktifleştirme işleminin gerçekleştirildiği dönemin sonuna kadar oluşan kısmın maliyetten düşülmesi, sonraki dönem/dönemlere ait kısmın ise kambiyo geliri olarak kaydedilmesi veya maliyetten düşülmesi yolu benimsenebilir (**Örten ve Karapınar, 2007, s. 154** ve Bkz. VUK Genel Tebliği Sıra No: 334).

SONUÇ

Günümüzde ulusal ve uluslararası ticari ilişkilerin gelişmesi bir taraftan sermaye hareketliliğini artırırken, diğer taraftan rekabet koşullarını ağırlaştırmıştır. Doğal olarak sürekliliklerini sağlamayı ve içinde buldukları pazarda daha etkin olmayı amaçlayan işletmeler, öz kaynaklarının yanı sıra yabancı kaynaklardan da yararlanmak zorunda kalmışlardır. Tabii ki bu durum, finansman giderlerinin (borçlanma maliyetlerinin) artmasına neden olmuştur. Borçlanma ile birlikte işletmelerin faiz, kur farkı, vade farkı, kredi komisyonu, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi, Kaynak Kullanım Destekleme Fonu ve dosya masrafı gibi ek maliyetlere katlanma zorunlulukları da ortaya çıkmıştır. Söz konusu bu unsurların farklı düzenlemelerde farklı bir şekilde ele alınması, mali tabloları ve bu tablolara dayanılarak yapılan yorumları değiştirmektedir. Dolayısıyla farklı şekillerde yapılan uygulamalar nedeniyle, üretilen bilgilerin ve mali tabloların yeknesak olması engellenmekte ve mali verilere dayanılarak yapılan iletişim olumsuz (negatif) etkilenmektedir.

İşte bu olumsuzlukları minimize edebilmek ve mali tablolar aracılığıyla gerçeğe uygun sunum yapabilmek için 31.12.2005 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinde uygulanmak üzere TMS 23 Standardı yayımlanmıştır. Diğer Standartlarda olduğu gibi bu Standardın da genel olarak amacı; gerçeğe uygun, güvenilir, tarafsız ve karşılaştırılabilir bilgi üretmektir. TMS 23'e göre finansman giderlerinin maliyete eklenebilmesi için, ilgili varlığın kullanıma veya satışa hazır hale getirilmesi uzun bir süreyi gerektiren "özellikli varlık" olması gerekmektedir. Bir varlık özellikli varlık bile olsa, finansman giderlerinin maliyetle ilişkilendirilmesinin bir takım koşulları vardır. Örneğin; stok ya da maddi duran varlık fark etmeksizin özellikli varlık kullanıma hazır hale getirilinceye kadar finansman giderleri maliyete eklenir. Hazır hale getirildikten sonra katlanılan finansman giderleri doğrudan dönem gideri olarak 780 Finansman Giderleri hesabında izlenir. Ya da bir özellikli varlığın defter değeri veya beklenen nihai maliyeti, geri kazanılabilir tutarını veya net gerçekleşebilir değerini aşamaz. Aşması durumunda ilgili varlığın defter değeri, diğer Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun olarak azaltılır veya tamamen kayıtlardan silinir. Yani hesaplanan fark tutarı maliyet yerine dönem gideri olarak kaydedilir. Özellikli varlık dışında kalan tüm varlıklar için katlanılan finansman giderleri dönem gideri olarak kayıt altına alınır. Yukarıda belirtilen bu iki husus, bu Standardın temel ilkesidir.

VUK'un öncelikli amacı ise, kamu çıkarını gözeterek vergi gelirlerinin maksimize edilmesi olduğu için, finansman giderlerinin muhasebeleştirilmesi TMS 23'den farklı olarak ele alınmıştır. VUK'a göre finansman giderleri üzerine açıklamalar esas itibariyle stoklar ve maddi duran varlıklar üzerinde yoğunlaşmıştır. Stokların edinilmesi ile ilgili finansman giderlerinden ilgili varlığın aktifleştirildiği tarihe kadar olan kısmı maliyete eklenir. Aktife alındıktan sonra ortaya çıkan finansman giderleri ise, isteğe bağlı olarak ya dönem gideri olarak ya da maliyetle ilişkilendirilerek muhasebeleştirilebilir. VUK'a göre duran varlıklar ile ilgili finansman giderleri ise, stoklardan farklıdır. Şöyle ki; finansman giderlerinden varlığın iktisap edildiği dönem sonuna kadar olan kısmı maliyete eklenecek, sonraki dönem/dönemlere ait olan finansman giderleri ise, ihtiyari olarak ya maliyete eklenecek ya da dönem gideri olarak kaydedilebilecektir.

Her iki düzenlemeye göre yapılan uygulamaların işletmenin finansal durumunu ortaya koyan bilançoya ve finansal performansını ortaya koyan gelir tablosuna etkilerini aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür. Bunlar;

- a. Finansman giderlerinin aktifleştirilmesi durumunda, ilgili varlığın maliyeti dolayısıyla aktif toplam artacaktır. Aktifleştirilen maliyet tutarı nedeniyle maddi duran varlıklarda amortisman giderleri de artacaktır.
- b. Finansman giderlerinin dönem gideri olarak kayıtlanması durumunda, dönem giderleri finansman giderleri kadar artarken, varlığın maliyeti finansman giderleri kadar (aktifleştirme alternatifine göre) eksik olduğu için, maddi duran varlıklarda amortisman giderleri daha düşük hesaplanacaktır.
- c. Finansman giderlerinin muhasebeleştirme şekline göre, işletmenin cari ve gelecek dönem/dönemlerde ticari ve mali karı farklı hesaplanacaktır.
- d. Standarda göre hesaplanan kara göre, ertelenmiş vergi varlığının ve yükümlülüğünün doğması söz konusudur.
- e. Finansman giderlerinin muhasebeleştirme şekli, stoklar ve maddi duran varlıklar ile ilgili hesaplanacak rasyoları (oranları) da doğrudan etkileyecektir. Örneğin; cari oran, finansal kaldıraç oranı, asit test oranı, stoklar / dönen varlıklar oranı, maddi duran varlıklar / öz sermaye oranı, maddi duran varlıklar / uzun vadeli yabancı kaynaklar oranı, öz sermayenin toplam varlıklara oranı, stokların toplam aktiflere oranı gibi.

- f. Amortismanına tabi bir özellikli varlığa finansman giderlerinin eklenmesi ve söz konusu bu varlığın da faydalı ömrü dolmadan satılması durumunda, duran varlık satış karı daha düşük hesaplanacaktır. Bu şekilde bir uygulama bilanço ve gelir tablosunun ilgili kalemlerini değiştirecektir.
- g. Bir stok kalemine finansman giderlerinin eklenmesi durumunda, mal satış karı (satış fiyatının sabit kalması koşuluyla) daha düşük hesaplanacaktır. Aksi durumda ise, hem mal satış karı hem de finansman giderleri nedeniyle dönem giderleri yüksek hesaplanacaktır. Bu tip tercihler işletme ile ilgili rasyoları doğrudan etkileyecektir.

Sonuç olarak; finansman giderlerinin muhasebeleştirme şeklinin özellikle temel mali tablolar olarak bilinen bilanço ve gelir tablosu üzerinde, işletmenin amaçlarına ve politikalarına bağlı olarak olumlu ve olumsuz kabul edilebilecek etkileri vardır. Burada işletmeler bir taraftan VUK'un diğer taraftan TMS 23'ün bağlayıcı hükümlerini dikkate alarak kendi amaç ve politikalarına uygun muhasebeleştirme yöntemini seçmelidirler. Ayrıca gerek TMS 23'de gerekse VUK'da yer alan ifadelerin daha açık (net, yalın) olması, çok başlı ve mükerrer ifadelerden kaçınılarak sade bir dil ile ortaya konulması, açıklamalara ilişkin çok daha fazla örneklerin oluşturulması tüm paydaşların konuyu daha iyi kavramasına ve çok başlılığın (farklı anlaşımaların) ortadan kalkmasına neden olacaktır. Tabii ki bu durum, tüm paydaşların mali tablolar aracılığıyla daha etkili bir iletişim kurmalarına katkı sağlayacaktır. Örneğin; TMS 23'de özellikli varlığın tanımında uzun sürenin ne olduğu, VUK'da finansman giderlerinin genellikle faiz ve kur farkı ekseninde açıklanması gibi belirsiz ve yetersiz açıklamaların tam ve net olarak ifade edilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- 163 sıra nolu VUK Genel Tebliği (1985, 27 Ocak). Resmi Gazete (Sayı: 18648)
213 sayılı Vergi Usul Kanunu (1961, 10 Ocak). Resmi Gazete (Sayı: 10705)
238 sıra nolu VUK Genel Tebliği (1995, 02 Mart). Resmi Gazete (Sayı: 22218)
334 sıra nolu VUK Genel Tebliği (2004, 05 Mayıs). Resmi Gazete (Sayı: 25453)

Akgüç, Ö. (2013). *Mali Tablolar Analizi*, gnşİtlmş.15. bs., İstanbul. [yayl.y]

Antepli, A. (2020). TMS-23 Borçlanma Maliyetleri Standardı; Murabaha Sukuku'nun Muhasebeleştirilmesi, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 13 (2), 337-351.

Argun, D., Pamukçu, F. ve Eroğlu, Z. (2020). *Envanter ve Finansal Tablolar*, İstanbul [yayl.y.]

Aslanertik, B. E. ve Yapan, A. (2010). TMS 23 Borçlanma Maliyetleri Standardı Uygulamaları ve Standardın Vergi Usul Kanunu ile Karşılaştırılması, *Vergi Raporu Dergisi*, (130), 59-80.

Çonkar, K., Gökçe, N. ve Telliöglü, F. (2007). TMS 23 Kapsamında Borçlanma Maliyetinin Boyutları, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (36), 71 – 84.

Değerlendirilmesi Erişim Adresi: <https://vergialgi.net/tms-23-borclanma-maliyetlerinin-ufrs-ve-vuk-kapsaminda-degerlendirilmesi>.

Deran, A. ve Savaş, İ. (2014). Borçlanma Maliyetlerinin Muhasebeleştirme Esaslarının 23 Nolu **Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 23) Kapsamında Değerlendirilmesi**, *Mali Çözüm Dergisi*, (124), 113-128.

Dönem Sonu Değerleme İşlemleri(2021) Ankara : Vergi Dünyası (Ücretsiz Eki)

Dönemsonu Muhasebe Uygulamaları, göz.geç. 3. Bs., Ankara : [yayl.y.]

Elagöz, İ. ve Özcan, S. (2020). Borçlanma Maliyetlerinin MSUGT, TMS/TFRS ve BOBİFRS Açısından Muhasebeleştirilmesi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (85), 77-90.

Ergüden, E. (2020). *TMS 23- Borçlanma Maliyetlerinin UFRS ve VUK Kapsamında*

Farkının Aktifleştirilmesine Dair Tebliğlerin Yasallığının, Seçimlik Hakkın Kullanım Zamanının, Her Hesap Döneminde Seçilen Yöntemin Değiştirilebilirliğinin İncelenmesi, *Lebib Yalın Mevzuat Dergisi*. Erişim

Adresi: <https://dengeakademi.com/Files/Article/0cgzm636120387849300451.pdf>

İçerli, M. Y. (2021). *Borçlanma Maliyetleri : BOBİFRS Uygulamaları* (2021 Sürümü), İstanbul :[yayl.y.]

Kartal, Z. (2011). *Vergi Revizyonu*, İstanbul :[yayl.y.]

Keleş, D. (2021). Yabancı Kaynak Kullanımına İlişkin Borçlanma Maliyetlerinin Maliyet Oluşumu ve Finansal Tablolar Üzerine Etkileri: TMS 23 - Borçlanma Maliyetleri Standardı Çerçevesinde Bir Değerlendirme, *Mali Çözüm Dergisi*, 31(168), 125-144.

Konya:[yayl.y.]

Küçük, S. (2008). Değerleme ve Dönem Sonu İşlemleri, *Yaklaşım Dergisi Eki*, 16, (181)

Küçüktüfekçi, M. ve Kılıç, M. (2016). Borçlanma Maliyetlerinin Muhasebeleştirilmesi: TMS 23, Tekdüzen Muhasebe Sistemi ve Vergi Usul Kanunu Çerçevesinde Bir İnceleme, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 12 (12), 444-460.

Öğredik, G. (Haziran 2016 ve Temmuz 2016). Sabit Kıymet Alımında Faiz ve Kur

Örten, R. ve Karapınar, A. (2007). *Türkiye Muhasebe Standartları ile Uyumlu*

Örten, R., Kaval, H. ve Karapınar, A. (2019). *Türkiye Muhasebe – Finansal*

Özulucan, A. (2010). *Stok Muhasebesi Vergi Mevzuatı ve Muhasebe Kuramı Açısından*, İstanbul:[yayl.y.]

Özulucan, A. (2018). *Dönem Sonu İşlemleri ve Muhasebe Uygulamaları*, 9. Bs.

Raporlama Standartları Uygulama ve Yorumları, göz.geç. 12.bs. Ankara :[yayl.y.]

Sevilengül, O. (2020). *Genel Muhasebe*, 19. Bs., Ankara:[yayl.y.]